



Regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2.0
2023-2030



Inhoud

2. De spelers	5
3. Spelverdeling	7
3.1 Regionaal samenwerken, lokaal uitvoeren	7
4. Onze wedstrijd.....	8
4.1 Inclusie en diversiteit.....	8
4.2 Vaardig in bewegen	9
4.3 Vitaal en veilig sportklimaat	11
4.4 Maatschappelijke waarde van topsport.....	12
4.5 Sport en preventie.....	13
5. Financieel.....	16

Leeswijzer:

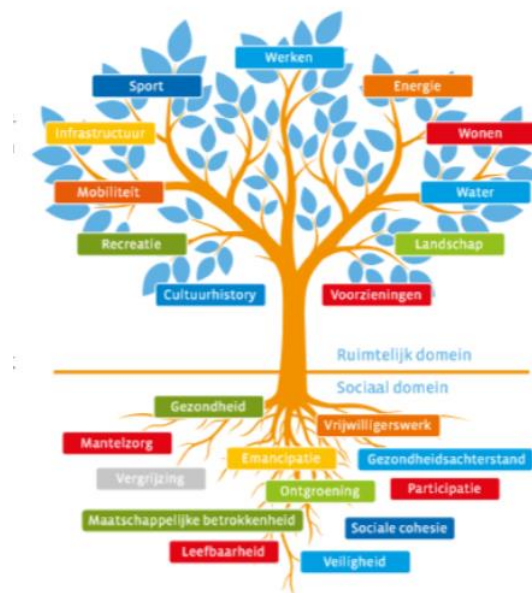
We hechten er waarde aan vooraf te melden dat in dit document over ‘Achterhoek in Beweging’ als organisatie, maar ook als platform/netwerk/ beweging/ de samenwerking tussen de 8 samenwerkende gemeenten en de 24 (strategische) partners wordt gesproken.

1. Wat er op het spel staat

De Achterhoek heeft een uitstekende basis voor een gezond leven. Naoberschap, een mooie leefomgeving en een grote affiniteit met sporten, bewegen, cultuur en streekproducten kenmerken de streek. Maar ook de Achterhoek ontkomt niet aan de grote transformatievragen. Hoe kan worden geanticipeerd op demografische ontwikkelingen, klimaat en individualisering binnen een samenleving die steeds verder technologiseert? Een samenleving waarin voldoende rust, beweging en sociale contacten onder druk staan.

Achterhoek in Beweging geeft een positief antwoord op deze vragen. Gericht op het voorkomen van problemen, of het op een energieke manier oplossen van vraagstukken. Achterhoek in Beweging vindt haar fundament in sporten en bewegen. Maar de organisatie kan haar doelstellingen alleen halen door verschillende coalities aan te gaan. Verbindingen zijn er al met de sportsector, de zorgsector, volksgezondheid, het onderwijs en maatschappelijke organisaties. Meer, grotere en bredere allianties zijn noodzakelijk om tot integrale oplossingen te komen. Met het bedrijfsleven, recreatie en toerisme en de cultuursector bijvoorbeeld. Samen is er letterlijk een wereld te winnen.

Om te komen tot brede coalities heeft Achterhoek in Beweging het initiatief genomen tot het sluiten van een regionaal Beweeg- en Sportakkoord in 2019. Een akkoord dat laat zien dat verschillende partijen een gedeelde opgave en gedeelde kansen zien. Kansen om mensen voor te bereiden op een zelfredzame toekomst in een vitale leefomgeving. Sport, bewegen en gezondheid zijn daarvoor essentieel. Om resultaten te boeken moeten multidisciplinaire samenwerkingsverbanden worden vormgegeven op micro- meso en macroniveau. Spelers uit het ruimtelijk en uit het sociale domein zijn nodig om succesvol te zijn. De levensboom illustreert de onderlinge afhankelijkheid van het ruimtelijke en het sociale domein.



Bron: gezond.nu

In de Achterhoek is de afgelopen jaren al intensief samengewerkt met vele partijen om tot een integraal sport- en beweegbeleid te komen. Het afgelopen jaar is het Hoofdlijnen Sportakkoord II gepresenteerd als opvolger van het Nationaal Sportakkoord. Daarin staat ook centraal dat het verbinden van beleid, domeinen en partners een voorwaarde is voor een modern (sport en beweeg)

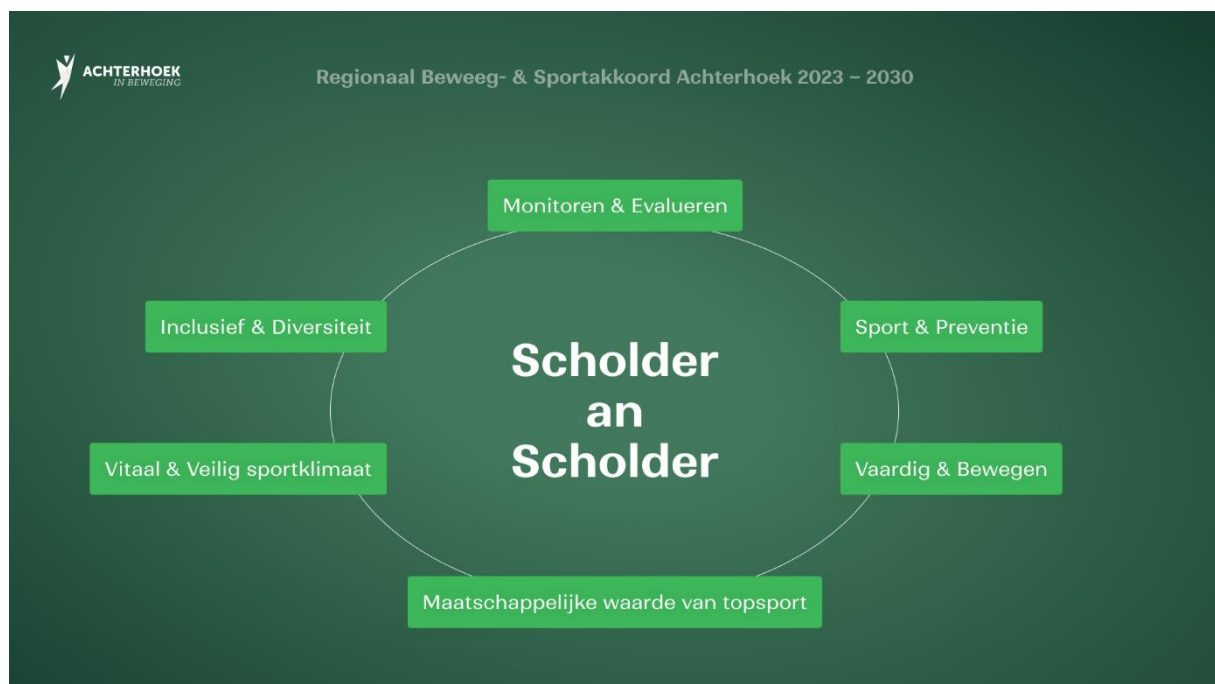
beleid. Door het leggen van verbindingen ontstaat een multiplier effect. Dat is noodzakelijk om de gewenste resultaten te kunnen bereiken.

Doorontwikkeling naar regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2.0

In 2023 is het regionaal Beweeg- en Sportakkoord met de spelers doorontwikkeld tot deze 2.0 versie. We hebben met elkaar de inhoud onder de loep genomen, thema's aangevuld en ambities aangescherpt. Het Regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2.0 past in de autonome ontwikkellijn van de Achterhoek. Tegelijkertijd past het herzien van het akkoord bij het verzoek van de initiatiefnemers van het Hoofdlijnen Sportakkoord II om te komen tot herijkte lokale en regionale akkoorden. Met het regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2.0 kiezen we ervoor om op inhoud en terminologie aan te sluiten op de lijn die vanuit landelijk is ingezet.

Het regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2.0 is een ambitieplan. Het geeft richting, schept kaders en perspectief, en laat tegelijkertijd ruimte voor invulling op lokaal niveau. Na vaststelling van dit akkoord worden de ambities uitgewerkt. In de uitvoeringsagenda landen alle projecten en activiteiten. Daarna gaan de partners, Scholder an Scholder, aan het werk op basis van de nieuwe uitvoeringsagenda.

De Achterhoek heeft een sterke basis. Maar er staat ook veel op het spel. Alleen door integraal te kijken naar mensen (met al hun levensgebieden) en tegelijkertijd integraal samen te werken met alle partners uit de regio) kunnen solide antwoorden worden geformuleerd. Dan kan iedereen mee doen en excelleert de Achterhoek op alle fronten.



Scholder an scholder

2. De spelers

Founders

De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude-IJsselstreek en Winterswijk zijn in 2014 Achterhoek in Beweging gestart. De afgelopen negen jaar is Achterhoek in Beweging een beweging in de sociologische zin van het woord geworden; een regionaal platform van groepen mensen en organisaties die sporten en bewegen in willen zetten voor een inclusieve samenleving in een gezonde en uitdagende leefomgeving. Om te komen tot een vruchtbare inzet van sport, bewegen en gezondheid in het ruimtelijke en in het sociale domein sluit Achterhoek in Beweging coalities. Verschillende strategische partners hebben zich de afgelopen jaren aangesloten bij Achterhoek in Beweging. De uitvoeringspartners (bewegingspartners) zorgen ervoor dat activiteiten en interventies uitgevoerd worden. Zij werken direct met de doelgroepen en vormen het fundament onder Achterhoek in Beweging.



Samen staan we sterk

Huidige partners

De strategische partners zetten zich in voor alle onderdelen van Achterhoek in Beweging. In de periode 2020 – 2030 werken zij samen aan een sportieve en gezonde Achterhoek. De strategische partners leveren kennis, kunde en financiële middelen. Maar belangrijker is dat zij het gedachtegoed van Achterhoek in Beweging uitdragen in alle haarvaten van de samenleving. Uitdragen dat 'Scholder an Scholder' meer wordt bereikt. Dat iedereen mee mag doen. En: dat het verenigingsleven in de Achterhoek waardevol is en ondersteund mag worden. De partners bouwen samen aan een succesvolle toekomst voor jong en oud in de Achterhoek. Door te handelen volgens de visie en de goede voorbeelden te noemen.

Het blijft voor de strategische partners en gemeenten niet alleen bij formuleren en vertellen. Zij gaan ook samen aan de slag, doorbreken schotten tussen beleidsterreinen en breken muren tussen organisaties af. Zij verbinden vele partijen en doelgroepen aan elkaar. Samen werken zij op alle niveaus aan een gezonde Achterhoek. Daarbij zoeken zij steeds nieuwe wegen. 'Anpakken en waagen' is het devies: dan 'is niks onmeugeli-jk.'

Achterhoek in Beweging staat open voor nieuwe strategische partners. Ook in de jaren 2023 – 2030 kunnen partijen zich aansluiten.



Anpakken en waagen, dan is niks onmeugli-jk.

Uitvoerende partners

Lokale en regionale uitvoeringspartners zijn de drijvende krachten om mensen een leven lang in beweging te krijgen en te houden. Achterhoek in Beweging zorgt voor samenhang en afstemming tussen de initiatieven die de uitvoeringspartners ontwikkelen en uitvoeren.

3. Spelverdeling

Achterhoek in Beweging vervult binnen en buiten de regio verschillende rollen:

- **Expert & Innoveerder**
Wij zetten onze kennis in, faciliteren en brengen vernieuwende ideeën en concepten;
- **Initiatiefnemer & Verbinder** (lokaal, regionaal, landelijk)
Wij starten op, coördineren en staan voor krachten bundelen;
- **Inspirator & Aanjager**
Wij activeren het sportlandschap om de kracht van sport en bewegen maximaal te benutten
- **Adviseur & Spelverdeler** (proces, organisatie en uitvoering)
Wij denken mee, coachen en brengen vraag en aanbod bij elkaar;
- **Belangenbehartiger & Vertegenwoordiger** (richting sportbonden enz.)
Wij bewaken de belangen van de Achterhoek en vertegenwoordigen onze regio.

Geen van de deze rollen kan of wil Achterhoek in Beweging solitair uitvoeren. Om resultaten te bereiken is steeds samenwerking nodig met verschillende coalities van partners. Achterhoek in Beweging brengt de juiste partners bij elkaar, of sluit aan bij door derden geïnitieerde (werk)groepen. Ook wordt steeds gezamenlijk gezocht naar de meest passende wijze van financiering en uitvoering van de activiteiten en interventies. Dit is een dynamisch proces. Focus en het kiezen voor de juiste initiatieven is belangrijk. Jaarlijks is in de bijgestelde prestatielijst terug te vinden aan welke onderdelen en elementen Achterhoek in Beweging werkt. In haar jaarverslag geeft Achterhoek in Beweging aan welke resultaten zijn bereikt.

3.1 Regionaal samenwerken, lokaal uitvoeren

Niet alleen op regionaal niveau zijn we bezig met de (door)ontwikkeling van het Beweeg- en Sportakkoord. Om gehoor te geven aan het verzoek vanuit Hoofdlijnen Sportakkoord II worden ook de lokale sportakkoorden vernieuwd. Met een beweging die gelijktijdig op lokaal en regionaal niveau plaatsvindt is het belangrijk om scherp te hebben hoe de akkoorden zich tot elkaar verhouden en hoe taken zijn verdeeld.

Het regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2.0 is een kaderstellend ambitieplan. Het geeft richting en schept perspectief. We beschrijven **wat** we met elkaar willen bereiken en wat onze ambities zijn voor een gezonde en vitale Achterhoek. We geven ruimte aan gemeenten en lokale organisaties om hun eigen weg te vinden in **hoe** we dit doel bereiken. Passend bij de inwoners, organisatie, leden of vrijwilligers. We maken afspraken over de resultaten die we samen willen boeken en doen een voorzet over de stappen die we moeten zetten. Invulling geven aan deze stappen is aan de lokale allianties. Hierbij gaan we uit van ieders enthousiasme, kracht en betrokkenheid. Waar nodig en mogelijk ondersteunt, faciliteert en ontzorgt Achterhoek in Beweging de lokale allianties in de organisatie en uitvoering van ambities.

4. Onze wedstrijd

Met dit regionaal Beweeg- en Sportakkoord 2.0 kiezen we ervoor om op inhoud en terminologie aan te sluiten op de lijn die vanuit het Hoofdlijnen Sportakkoord II én het Nationaal Preventieakkoord is ingezet. Zo zorgen we voor een herkenbare lijn van nationaal, via regionaal naar lokaal.

We werken binnen het regionaal akkoord met een vijftal thema's die aansluiten bij de maatschappelijke, sociale en economische uitdagingen waar wij als regio voor staan.

1. Inclusie en diversiteit
2. Vaardig in bewegen
3. Vitaal en veilig sportklimaat
4. Maatschappelijke waarde van topsport
5. Sport en preventie

Ruimte voor sport, één van de thema's uit Hoofdlijnen Sportakkoord II, is in dit regionaal akkoord geen op zichzelf staand thema maar is verweven in de vijf hoofdthema's. Nederland is het meest fysiek actieve land ter wereld (Ipsos, 2021). Dit is echter alleen, omdat we in Nederland in het kader van mobiliteit gefaciliteerd worden om veel te wandelen en fietsen in het dagelijks leven. Investeren in de infrastructuur blijft daarom belangrijk. Het begrip ruimte en de invulling hiervan wordt in dit akkoord telkens bekeken vanuit het perspectief en de context van het hoofdthema.

Een onderverdeling in thema's geeft duidelijkheid en houvast, maar mag niet leiden tot verkokering. Zeker niet wanneer de inhoud elkaar raakt, soms overlapt en vaak versterkt. We zoeken daarom continu naar de verbinding tussen thema's.

4.1 Inclusie en diversiteit

In de Achterhoek willen we dat iedereen mee kan doen met en plezier kan beleven aan sport en bewegen. Juist ook de Achterhoekers voor wie deelname aan sport en bewegen nog niet vanzelfsprekend is. Leeftijd, religie, gender, geaardheid, inkomen, culturele achtergrond of fysieke mogelijkheden mogen geen belemmering zijn. Sport en bewegen heeft immers de kracht om eenheid te brengen in verscheidenheid. Maar mensen die drempels ervaren, komen vaak niet uit zichzelf in actie. We moeten hen vinden en inspireren, en financiële, sociale en praktische belemmeringen wegnemen.

Met het regionaal akkoord maken we ons sterk om kansengelijkheid te vergroten door kwetsbare doelgroepen en doelgroepen die afstand tot sport en bewegen ervaren te geleiden naar passend sport- en beweegaanbod. Hierbij laten we het aan de lokale allianties om te bepalen welke kwetsbare doelgroep(en) zij centraal stellen (passend binnen de lokale context) en welke drempels voor deelname (financieel, sociaal en praktisch) er moeten worden geslecht. Vanuit de regio is het de wens om hierbij in ieder geval aandacht te hebben voor mensen met een beperking.

Uniek Sporten

Sportdeelname door mensen met een beperking blijft achter en vraagt om aandacht en actie. De wekelijkse sportdeelname van mensen met een lichamelijk beperking bedraagt 24%. Voor iemand zonder beperking is dat 57%. Mensen met een beperking ervaren verschillende obstakels om een passende sport te vinden of voldoende te bewegen. Denk bijvoorbeeld aan noodzakelijke begeleiding om op locatie te komen, de toegankelijkheid van ruimtes of weinig mensen die een bepaalde aangepaste sport beoefenen. Achterhoek in Beweging wil deze obstakels wegnemen. De afgelopen jaren heeft de aanpak van Uniek Sporten zich bewezen in de Achterhoek. Daarom is de wens om deze aanpak de komende jaren verder uit te rollen en te borgen.

Ruimte voor sport en bewegen: bereikbaar en toegankelijk

De openbare ruimte heeft zich ontpopt tot de grootste sportschool en speeltuin van Nederland. De openbare ruimte is dichtbij, de toegang is gratis en het aanbod divers. Schoolpleinen, speeltuinen, recreatieplekken, fiets- en wandelpaden zijn laagdrempelige plekken waar je met een beetje inspiratie als vanzelf gaat bewegen. Het is van belang om deze plekken te koesteren, faciliteiten op peil te houden en om de openbare sport- en beweegmogelijkheden bereikbaar en toegankelijk te maken voor iedereen.

Qua invulling van de openbare ruimte en de aansluiting op de wensen van mensen met een beperking liggen er kansen binnen de omgevingswet. Gebieden en gebouwen moeten veilig, bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor mensen met een beperking. Daarom is het belangrijk om de belangen van mensen met een beperking bij planvorming en planrealisatie mee te nemen.

Wat willen we bereiken en wat spreken we af?

- We nemen financiële, sociale en praktische drempels om te gaan sporten en bewegen weg;
- We stimuleren en ondersteunen verenigingen en clubs bij het opzetten van passend sportaanbod;
- We geleiden en begeleiden kwetsbare doelgroepen naar passend sport- en beweegaanbod en kijken daarbij over gemeentegrenzen heen;
- We hebben aandacht voor een sociaal veilig sportklimaat waar iedereen, sporters met en zonder beperking, zich welkom en geaccepteerd voelt.
- We realiseren veilige, uitdagende en gezonde buitenruimtes in onze steden, kernen en buitengebied om mensen uit te dagen en te motiveren om te sporten en bewegen;
- We maken openbare sport- en beweegplekken toegankelijk voor mensen met een beperking;

4.2 Vaardig in bewegen

Jong geleerd is oud gedaan. Sport, bewegen en een gezonde en actieve leefstijl zijn belangrijke voorwaarden voor de fysieke en mentale gesteldheid van inwoners. Hoe eerder je begint, en hoe langer je doorgaat, hoe meer profijt je ervan hebt. Maar er wordt veel van gezinnen en kinderen gevraagd. Werken, leren, bewegen en sporten combineren is een uitdaging voor veel gezinnen. Door slim organiseren zijn er mogelijkheden om de druk op de agenda's te verlichten en meer en beter te sporten en te bewegen.

In de Achterhoek wonen ruim 65.000 jongeren in de leeftijdscategorie 0 tot 19 jaar. Achterhoek in Beweging wil deze groep niet alleen *vaardig in bewegen* maken maar wil voor hen dat de gezonde keuze de makkelijke keuze wordt. Kinderen en jongeren worden dagelijks in staat gesteld om te sporten en te bewegen. Op school, tijdens de gymles en in de pauze, maar ook bij de naschoolse opvang, bij sport- en cultuurverenigingen en in de vrije tijd.

Er is behoefte aan een (lokale) visie als het om 'Sportief Groot Worden' gaat. Dat wat binnen, Onderwijs, Buurt en Sport gedoceed wordt, behoort zich tot elkaar te verhouden en een logische lijn te zijn. Breed Motorisch Opleiden is daarbij van groot belang.

Maar het zijn ook juist deze plekken waar kinderen en jongeren in aanraking komen en verleid worden tot het maken van ongezonde keuzes. Een gezonde generatie gaat daarom verder dan het stimuleren van sport en bewegen. Het gaat over het maken van gezonde keuzes rondom thema's als roken, drinken, middelengebruik, voeding en sport.

Achterhoek in Beweging wil dat in de directe leefomgeving van kinderen en jongeren voldoende mogelijkheden zijn om te sporten en bewegen, dat ze niet in verleiding worden gebracht om te roken of drinken, dat gezonde voeding binnen bereik is en het nuttigen hiervan wordt gestimuleerd.

Voor risicogroepen is er bijzondere aandacht. Kinderen en jongeren met een verhoogd risico op een ongezond gewicht worden zo vroeg mogelijk herkend en begeleid. Datzelfde geldt voor jongeren met een risico op sociale uitsluiting.

Een veilige en gezonde sportomgeving voor kinderen en jongeren

De overheid waarborgt door uitvoering te geven aan de jeugdwet voor ieder kind een veilige omgeving. Het gezin, de school, de naschoolse opvang, de sportclub en bijvoorbeeld de buurt spelen hier een belangrijke rol in. Soms is daarvoor extra inzet nodig. Sport, bewegen en een gezonde leefstijl kunnen daaraan bijdragen. Door jeugdigen een plekje te laten vinden bij een sportaanbieder, een beweegprogramma met een buddy te volgen of door sport en bewegen onderdeel uit te laten maken van hun dagprogramma.

Ruimte voor sport en bewegen: uitdagend, veilig en bereikbaar

Voor kinderen en jongeren is het belangrijk dat er een veilige en gezonde fysieke leefomgeving is die voldoende aanleiding en uitdaging biedt tot sport, spel en bewegen. Idealiter kunnen kinderen zelfstandig en veilig hun school en sportlocatie bereiken en zijn speelterreinen ook veilig bereikbaar en ingericht naar de wensen van de doelgroep. Verder worden kinderen en jongeren op school en in hun vrije tijd uitgedaagd om gebruik te maken van de buitenruimte. Als er initiatieven van kinderen of jongeren zijn dan worden deze gehoord door de beleidsbepalers.

Wat willen we bereiken en wat spreken we af?

- We realiseren een fijnmazige sport- en beweeginfrastructuur zodat kinderen en jongeren in hun directe leefomgeving voldoende mogelijkheden hebben om te sporten en bewegen;
- We stimuleren het faciliteren en nuttigen van gezonde voeding op scholen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en bij sportverenigingen en clubs;
- Alle beroepskrachten die in de Achterhoek worden opgeleid voor het werken met kinderen en jongeren krijgen gezonde leefstijl en bewegen als onderdeel van hun opleidingscurriculum.



4.3 Vitaal en veilig sportklimaat

Sterke verenigingen en een veilig sportklimaat zijn randvoorwaarden om de ambities in dit regionaal Beweging- en Sportakkoord te realiseren.

Vitale sportaanbieders

Sport- en beweegaanbieders staan midden in de maatschappij en zijn stevig verankerd in de gemeenschap en de sociale basis. Maar met teruglopende ledenaantallen en trends zoals individualisering en digitalisering vraagt het behouden van ons verenigingsleven om aandacht en actie. Door onze sportverenigingen toekomstbestendig te maken en commerciële sportaanbieders uit te dagen meer maatschappelijk te gaan ondernemen. Vitale sportverenigingen en ondernemende sportaanbieders zijn in staat in te spelen op de veranderlijke wereld om ons heen, en kunnen zo een bijdrage leveren aan bredere maatschappelijke vraagstukken als leefbaarheid en verduurzaming.

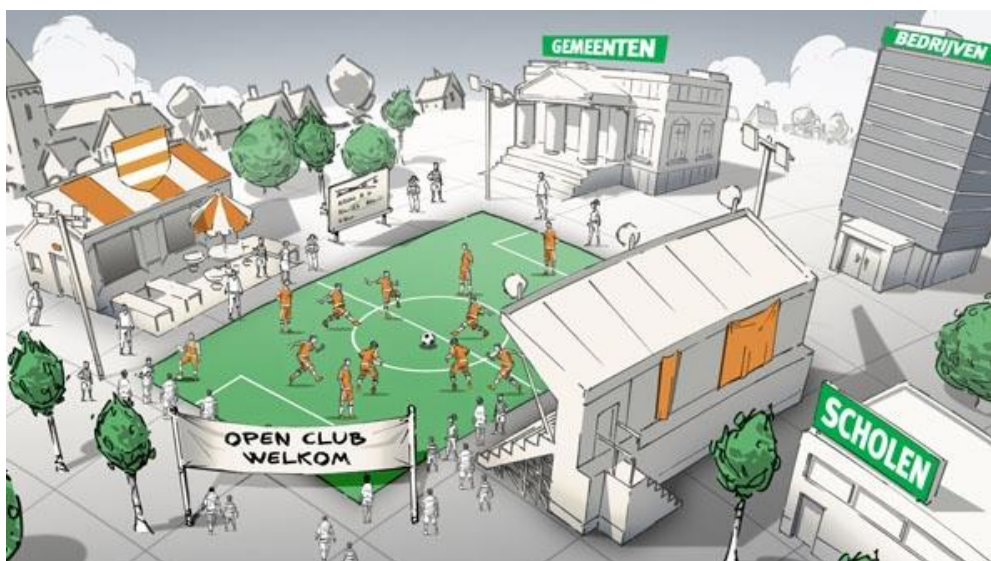
Iedere sportaanbieder heeft zijn eigen uitdagingen maar ze hebben een gezamenlijk doel: het in beweging brengen van inwoners van de Achterhoek. En ze kunnen leren van elkaars ervaring. We stimuleren daarom bundeling van kracht en delen van ervaring, zoals dat bijvoorbeeld nu al gebeurt binnen het Achterhoeks Volleybal MasterPlan en Achterhoek Gym 2030.

Open clubs en vitale sportparken

Met open clubs en vitale sportparken zorgen we voor meer betrokkenheid van en een betere relatie met de eigen leden, betrokkenen (ouders, toeschouwers, vrijwilligers), buurt, gemeente en andere stakeholders. Dit leidt tot ledenbinding, continuïteit van het bestaansrecht en biedt perspectief uit economisch en maatschappelijk oogpunt.

Vitale sportparken en open clubs kunnen alleen floreren als deze fysiek open staan voor maatschappelijke functies. Daarom houdt Achterhoek in Beweging de beleidsbepalers (ambtelijk en bestuurlijk) scherp en voedt zij hen met kennis en 'best practices'. Op deze wijze krijgen clubs en parken de positie en ondersteuning die hen toekomt om optimaal te kunnen presteren. Daar is iedereen bij gebaat, zowel in het sociale als het ruimtelijke domein.

Achterhoek in Beweging wil verenigingen en sportparken ondersteunen om door te ontwikkelen tot open club of vitaal sportpark. Door een linking pin te zijn tussen verenigingen, overheden en organisaties maar ook door ondersteuners in te zetten die de transitie naar open club of vitaal sportpark kunnen begeleiden.



Sociaal veilige sport

Iedereen die sport, ongeacht het niveau, heeft recht op een sociaal veilige sportomgeving. Ongewenste situaties zoals discriminatie en grensoverschrijdend gedrag zijn een bedreiging om onbezorgd en met plezier te kunnen sporten. Door sport in de kern veilig en verantwoord te organiseren, waarbij normen worden gesteld in lijn met de huidige maatschappelijke context, dragen we bij aan een sterker fundament.

In de Achterhoek maken we werk van een sociaal veilige sportomgeving. We nemen hierbij de basiseisen voor sociaal veilige sport als uitgangspunt maar zetten waar mogelijk of nodig extra stappen op het gebied van sociale veiligheid.

Ruimte voor sport en bewegen: natuurinclusief en duurzaam

Toekomstbestendige sportverenigingen en -parken vragen om toekomstbestendige accommodaties en sportterreinen. We leggen hierbij verbanden tussen ruimte voor sport en bewegen en andere relevante domeinen, zoals natuur, energie en wijkontwikkeling.

Wat willen we bereiken en wat spreken we af?

- We realiseren sterke verenigingen, open clubs en vitale sportparken waar breedtesporters en talenten uit de voeten kunnen;
- We ondersteunen sportaanbieders bij gezamenlijke uitdagingen, bundelen krachten en delen ervaringen;
- We ondersteunen sportaanbieders bij het vergroten van hun organisatiekracht;
- We stimuleren kennisdeling en professionalisering van vrijwilligers, bestuur en kader;
- We ondersteunen sportaanbieders in het zetten van de minimaal noodzakelijke stappen richting een sociaal veilige sportomgeving (basiseisen sociaal veilige sport).

4.4 Maatschappelijke waarde van topsport

Met sport halen we het beste uit Gelderland schrijft de provincie in het Gelders Sportakkoord. Achterhoek in Beweging wil met sport het beste uit de Achterhoek halen. De Achterhoek heeft veel topsport- en breedtesporttalenten. Achterhoek in Beweging wil dat deze talenten zich binnen hun eigen sociale omgeving kunnen ontwikkelen. Voor talentvolle kinderen en jongeren is het belangrijk dat zij sporten, naar school gaan en het onderhouden van sociale contacten goed kunnen combineren. Binnen de vergrijzende en krimpende populatie zijn deze ambitieuze jonge mensen extra waardevol. Zij kunnen met hun positieve energie rolmodellen zijn voor anderen. Ze laten zien waar talent en doorzettingsvermogen toe kunnen leiden. Maar ze illustreren ook dat het ondanks alle inspanningen niet altijd lukt om de top te halen of aan de top te blijven. En dat de weg ernaar toe, of het proberen, toch de moeite waard waren.

Op het moment dat talenten topsporters worden kan de Achterhoek delen in het succes. Omdat de sporters in de Achterhoek tot wasdom zijn gekomen. En op het moment dat talenten of topsporters toe zijn aan een maatschappelijke carrière kunnen zij deze vormgeven in de Achterhoek.

Samen voor talent

Om goed te kunnen presteren hebben talenten een ondersteunende omgeving nodig. Daarom werken idealiter alle partijen, die zich in de omgeving van het talent begeven, samen. Van gezin tot school en van club tot sponsor. Achterhoek in Beweging beschikt over een breed netwerk aan samenwerkingspartners, waaronder Topsport Gelderland. Zij kunnen met elkaar afspraken maken over de ondersteuning van talenten.

Maatschappelijke inzet van talenten

Voor sporttalenten is het belangrijk om verbonden te blijven met hun woon- en trainingsomgeving.

Daarom zetten zij zich vaak in om hun steentje bij te dragen ter inspiratie of bevordering van de verbondenheid. Om mensen te motiveren tot een gezonde leefstijl. Of om jongeren te inspireren om door te zetten en hun dromen waar te maken. De komende jaren wil Achterhoek in Beweging nog meer talent uit alle mogelijke disciplines de kans geven om zich te presenteren. Andersom wil Achterhoek in Beweging Achterhoekers de kans geven om zich te laten inspireren.

Evenementen zetten de Achterhoek op de kaart

De Achterhoek is een sportminded regio en wil dat ook uitdragen. De Achterhoek heeft, mede dankzij het unieke karakter van het buitengebied en de bebouwde gebieden en hoge mate van maatschappelijke betrokkenheid, een uitstekende uitgangspositie voor het hosten en organiseren van (beweeg- en sport) evenementen. De afgelopen jaren is Achterhoek in Beweging betrokken geweest bij (inter)nationale evenementen. Dat heeft goed gewerkt. De evenementen werden door deelnemers en bezoekers hoog gewaardeerd. Daarom wil Achterhoek in Beweging ook de komende jaren bijdragen aan de organisatie van (inter)nationale evenementen en werkt daarin nauw samen met het rijk en de provincie Gelderland (overleg Gelrestad Sport!).

Naast de landelijke en internationale evenementen heeft de Achterhoek ook baat bij kleinere evenementen die voor de bevolking en bezoekers belangrijk zijn. Het kan dan gaan om evenementen die passen bij de cultuur of binnen de accommodaties van de Achterhoek. Deze evenementen worden vaak mogelijk gemaakt met een maximum aan vrijwillige inzet en een minimum aan kosten. Achterhoek in Beweging wil graag één van de participanten zijn. Niet alleen door het geven van een financiële bijdrage maar vooral door haar netwerk, kennis en kunde ter beschikking te stellen.

Wat willen we bereiken en wat spreken we af?

- We ondersteunen en faciliteren Achterhoekse breedte- en topsporttalenten in hun sportcarrière;
- We stimuleren en ondersteunen Achterhoekse breedte- en topsporttalenten om zich maatschappelijk te ontplooien;
- We zetten professionele breedte- en topsportevenementen neer die de Achterhoek als een sterk merk op de kaart zetten;
- We hebben aandacht voor side events, legacy en de maatschappelijke waarde van sportevenementen.

4.5 Sport en preventie

De Gezondste Regio. Dat is de naam van een van de thematafels in de Achterhoek waar Achterhoek in Beweging in participeert. Fysieke en mentale gezondheid en welzijn is een samenspel van factoren. Naast lekker sporten en bewegen is ook een gezonde leefstijl in bredere zin van groot belang. Gezonde voeding, voldoende bewegen, geen stress en een betekenisvol sociaal leven dragen hier substantieel aan bij. Iedere Achterhoeker is zelf aan zet om deze gezonde keuzes te maken. Maar we kunnen inwoners en organisaties wel ondersteunen door hen goed te informeren over een gezonde leefstijl het inrichten van een gezonde leefomgeving, aan te haken bij te ontwikkelen en bestaande ketens, en de handen ineen te slaan. Samen kunnen we de inwoners verleiden, prikkelen en ondersteunen om gezonde(re) keuzes te maken. We hanteren hierbij de uitgangspunten van het gedachtegoed Positieve Gezondheid. De nadruk ligt op veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de Achterhoekers en het stimuleren van een gezonde leefomgeving

Lokale opgaven

De gezondheidsverschillen en mede daardoor de opgaven waar de Achterhoekse gemeenten voor staan lopen uiteen. Bij de uitwerking van lokale akkoorden zal gekeken moeten worden waar noodzaak en behoefte ligt. Om op basis hiervan te komen tot lokale actieplannen. De analyse en

inzichten in het kader van de Brede SPUK/GALA vormen hierbij een basis en uitgangspunt. Daarnaast zijn de regionale speerpunten richtinggevend.

Versterken samenwerking sport en zorg

Om zoveel mogelijk Achterhoekers gezond en actief te houden en de zorg te ontlasten, is samenwerking tussen het sport- en zorgdomein door middel van ketensamenwerking een belangrijke voorwaarde. We willen een brug slaan tussen sport en zorg om zo sport en bewegen als krachtig middel in preventie beter te benutten. Het versterken van de samenwerking tussen sport en zorg zal moeten leiden tot een betere doorgeleiding van zorg naar sport-en bewegen en versaf⁰⁰⁰. De beweegmakelaars zijn hierin een belangrijke schakel.

Vitale beroepsbevolking

Kenmerkend voor de huidige Achterhoekse economie is het stabiele karakter. Deze stabiliteit komt onder druk te staan door een sterke toename van het aantal vacatures, die groter is dan in de omliggende regio's. Deze toename komt boven op het reeds bestaande tekort aan werkenden. Een gezonde omgeving, zoals werkplek en bedrijfskantine en een gezonde leefstijl zorgen ervoor dat werknemers met plezier werken en tot op hogere leeftijd hun kwaliteiten in kunnen blijven zetten. Om werknemers van buiten de regio te interesseren voor de Achterhoek moet de Achterhoek zich waar maken als aantrekkelijke vestigingsregio. De sport- en beweegmogelijkheden in de regio dragen daar in hoge mate aan bij.

Het sterker en gezonder maken van de beroepsbevolking, door in te zetten op preventie, is belangrijk voor werknemers, werkgevers, de gemeente en diverse maatschappelijke organisaties. Veel mensen uit de beroepsbevolking zijn bovendien naast werknemer ook vrijwilliger, mantelzorger, ouder en sporter. Achterhoek in Beweging wil hen motiveren om, ondanks de vele taken en verantwoordelijkheden, ook zelf aan beweging en ontspanning toe te komen. Dat kan door kennis te delen met werkgevers en organisaties met betrekking tot vitaliteitsprogramma's zoals Fit Veur Altied.

Deelnemen aan de arbeidsmarkt

De participatiewet heeft tot doel om zoveel mogelijk mensen, met of zonder arbeidsbeperking, weer aan de arbeidsmarkt deel te laten nemen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een correcte uitvoering van de wet. Het is echter een uitdaging om met de beschikbare middelen te voldoen aan de doelstellingen. Sporten, bewegen en een gezonde leefstijl kunnen ondersteunend zijn aan de slagingskansen van mensen om werk te vinden en te kunnen blijven werken.

Binnen de sport- en beweegsector zijn ook banen te vinden die uitgevoerd kunnen worden door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ondersteunend aan sportverenigingen, vitale sportparken en open clubs of bijvoorbeeld bij een commerciële sportorganisaties.

Vitaal ouder worden

Nederland vergrijst en ook de regio Achterhoek ontkomt er niet aan. De komende jaren zal het aantal senioren alleen maar verder toenemen. De vergrijzing vraagt om een nieuwe kijk op verschillende beleidsthema's zoals huisvesting, infrastructuur, mobiliteit, gezondheid en voeding, sport en bewegen en vrije tijd. We streven naar een samenleving, waaraan alle senioren mee kunnen doen en waarin zingeving, participatie en eigen regie centraal staan. Ouder worden we allemaal. Zo vitaal mogelijk ouder worden is het streven. Dat vergt een persoonlijke investering van mensen. Vitaal ouder worden heeft de meeste kans van slagen bij een structureel gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving. Ook is het belangrijk om vroegtijdig te signaleren en te handelen als er medische of fysieke beperkingen dreigen. Door de fysieke leefomgeving, eerstelijns en tweedelijns zorg, beweeg- en culturaanbod goed op elkaar af te stemmen en onderling versterkend te laten zijn is het voor alle senioren mogelijk om mee te blijven doen aan de samenleving.

Ruimte voor sport en bewegen: ieder op zijn eigen niveau

Voor het realiseren van een (fysiek) gezonde leefomgeving biedt de omgevingswet kansen. Door met bewoners in gesprek te gaan over de ruimtelijke voorwaarden die zij nodig hebben om in hun eigen omgeving te kunnen blijven wonen en bewegen. In ruimtelijke zin vraagt dit om een visie op de omgeving waardoor onze oudere inwoners uitgedaagd worden om veilig en op hun eigen niveau te bewegen.

Wat willen we bereiken en wat spreken we af?

- We versterken de domein overstijgende samenwerking tussen sport, zorg en welzijn door actief aangehaakt te blijven bij de bestaande regionale samenwerkingsverbanden, zoals bijvoorbeeld de thematafels, ketensamenwerkingen binnen het Integrale ZorgAkkoord (IZA), en het Gezond en Actief Leven Akkoorden (GALA)k;
- We inspireren Achterhoekers om een gezonde leefstijl aan te nemen en hen ondersteunen om deze vol te houden;
- We informeren, stimuleren en faciliteren Achterhoekse bedrijven en organisaties om aan de slag te gaan met vitaliteitsprogramma's;
- We zetten sport en bewegen in als krachtig middel bij de (re-)integratie van mensen in het arbeidsproces.
- We brengen partijen samen die zich inzetten om een gezond en actief leven en zelfstandig wonen voor senioren mogelijk te maken;
- We stimuleren een integrale aanpak (zorg, welzijn, sport, voeding, duurzaamheid en cultuur) in het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving;
- Bij het inrichten van de buitenruimte houden we rekening met en geven we waar mogelijk gehoor aan de voorwaarden die ouderen stellen bewegen in hun directe leefomgeving
- We monitoren en evalueren welke interventies in welke mate bijdragen aan het activeren van een gezonde leefstijl in alle bevolkingsgroepen.

Het thema Sport en Preventie gaat verder dan sport en bewegen. Het benut de preventieve kracht van sport als onderdeel van een set maatregelen rondom een gezonde en actieve leefstijl. Er wordt gekeken waar de verbinding kan worden gemaakt met ambities uit het IZA en GALA en waar er kansen liggen voor samenwerking en versterking.

5. Financieel

én van de doelstellingen van het Regionaal Beweeg- en Sportakkoord is zorgen voor een doeltreffende, doelmatige (en rechtmatige) inzet van de beschikbare middelen voor op sport, bewegen en gezondheid gerichte activiteiten in de Achterhoek. Het Regionaal Beweeg- en Sportakkoord wordt gedragen door de netwerkorganisatie Achterhoek in Beweging. De founders en strategische partners ontwikkelen gezamenlijk het beleid en leggen daar ook een gezamenlijke financiering onder. Dit zorgt ervoor dat projecten breed gedragen worden. Initiatieven zijn minder ad-hoc (versnipperd) en meer inclusief. Partijen vinden elkaar aan de voorkant van het traject en zijn ook gezamenlijk verantwoordelijk voor start, uitvoering, verantwoording en borging. Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële kaders waarbinnen het Regionale Beweeg- en Sportakkoord wordt uitgevoerd.

Verschillende rollen verschillende budgetten

In hoofdstuk 3 Spelverdeling staan de vier rollen van Achterhoek in Beweging benoemd:

1. Inspireren en kennis delen
2. Faciliteren van activiteiten en interventies
3. Sterke partner voor spelers in en buiten de Achterhoek
4. Monitoren en evalueren

Om de rollen uit te kunnen voeren zijn middelen nodig. Deze worden door de partners opgebracht. Voor het faciliteren van activiteiten en interventies en de monitoring en evaluatie ervan (rollen 2 en 3) is activatiebudget nodig. Om te kunnen inspireren, kennis delen en een sterke actor (rollen 1 en 3) te zijn is een organisatiebudget belangrijk. Deze budgetten worden op verschillende wijzen samengesteld.

Activatiebudget

Achterhoek in Beweging wil graag projecten, interventies en activiteiten faciliteren. Daarvoor (en voor monitoring en evaluatie) is activatiebudget nodig. Als meerdere partners samenwerken aan een interventie of activiteit dragen zij ook allen bij aan de bekostiging daarvan. Het betreffende activatiebudget kan vervolgens worden aangevuld met subsidies.

Activatiebudget vanuit het perspectief organisaties en bedrijven

Door bij te dragen aan projecten, interventies en activiteiten verwachten organisaties en bedrijven specifieke ambities te behalen bijvoorbeeld:

- (voor een bedrijf): het verlagen van ziekteverzuim werknemers;
- (voor een verzekeringsmaatschappij): het beperken van gezondheidskosten voor een bepaalde (risico-)groep;

Achterhoek in Beweging wil werknemers en verzekerden ook graag bereiken omdat zij vallen onder de doelgroepen uit het thema Sport & Preventie. Een samenwerkingsovereenkomst kan worden uitgewerkt. Eén van de onderdelen daarvan is dat de partners inzichtelijk hebben op welke wijze de middelen doeltreffend, doelmatig en rechtmatig worden ingezet t.b.v. de doelen van alle partners. Er wordt een overeenkomst uitgewerkt waarin staat welke meetbare resultaten voor beide partners moeten worden behaald en op welke wijze de beschikbare middelen daarvoor worden ingezet. De middelen worden geormerkt voor het betreffende project.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Er zijn ook bedrijven en organisaties die maatschappelijk willen ondernemen en vanuit dat

perspectief de samenwerking met Achterhoek in Beweging zoeken. Zij hebben minder behoefte aan een uitgewerkt project, maar dragen bij aan het totaal.

Activatiebudget vanuit het perspectief van gemeenten en bovenlokale overheden

Gemeenten en partners stellen een activatiebudget beschikbaar om cofinanciering te hebben voor projecten die met partners worden uitgevoerd. Ook is het mogelijk dat sommige activiteiten / interventies van belang worden geacht maar dat er (nog) geen partners voor te vinden zijn. Om toch te kunnen starten kan Achterhoek in Beweging hiervoor activatiebudget inzetten.

Inzet in natura (mensen, faciliteiten)

Naast middelen stellen gemeenten en partners ook mensen en faciliteiten beschikbaar. Denk bijvoorbeeld aan buurtsportcoaches, sportaccommodaties of communicatiekanalen. De inzet op lokaal niveau in natura heeft voor het mogelijk maken van interventies en activiteiten soms nog een groter effect dan het inzetten van financiële middelen.

Inzet middelen beleid (sport als middel)

Sport heeft een hoog zelf organiserend vermogen. Het is daarom effectief om middelen voor sociale en ruimtelijke doelstellingen in te zetten voor aan sport gerelateerde activiteiten. In de toelichting op deelakkoorden wordt hierop nader ingegaan. Daarin is inzichtelijk gemaakt welke cross-overs voor de hand liggen. De bijdragen voor activiteiten en interventies hoeven niet uit de sportbegrotingen te worden gehaald. Middelen kunnen bijvoorbeeld gevonden worden in budgetten voor participatie en gezondheid. In ruimtelijke projecten moet sport en bewegen ook standaard worden meegenomen. Kort samengevat: doordat gemeenten streven naar een integraal beleid kan de positie van sport en bewegen veel sterker worden ingebed. De rol van Achterhoek in Beweging is het uitdragen van deze positie van sport en het steeds vinden van de juiste verbindingen. Op deze wijze zorgt Achterhoek in Beweging ervoor dat er meer wordt geïnvesteerd in sport & bewegen.

Organisatiebudget

Om uitvoering te kunnen geven aan de rollen 1 (inspireren en kennis delen) en 3 (de sterke partnerrol) heeft Achterhoek in Beweging organisatiebudget nodig. De 8 gemeenten en strategische partners stellen middelen beschikbaar. Achterhoek in Beweging heeft een goede positie verworven. De medewerkers van Achterhoek in Beweging zijn deskundigen. De centrale organisatie kan terugvallen op mensen die specifieke kennis en vaardigheden meebrengen uit andere organisaties en ook op die werkomgevingen terug kunnen vallen. Sinds 2021 is Achterhoek in Beweging een eigen organisatievorm en functioneert als een stichting waarbij 5 medewerkers in loondienst zijn. Verder wordt expertise ingehuurd.

Bijdrage van de 8 gemeenten

De acht gemeenten dragen allen jaarlijks een financieel bedrag bij aan Achterhoek in Beweging. Op jaarbasis is er op basis hiervan een bedrag beschikbaar. De middelen zijn bedoeld voor het organisatiebudget. Voor het activatiebudget wordt er per thema/project bekeken welke investering vanuit gemeenten of partners wordt gevraagd..

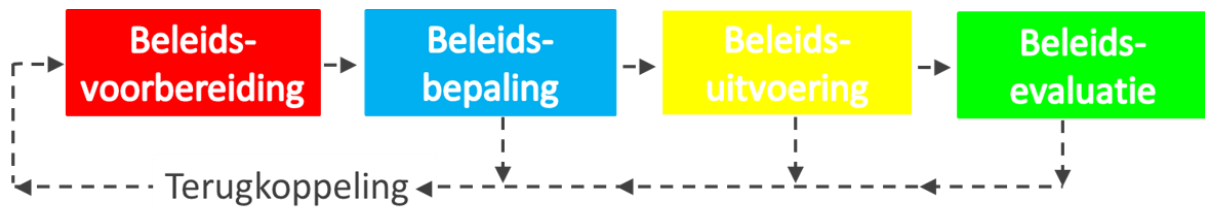
Prestatielijst

In najaar van 2023 worden de gezamenlijke ambities en doelstelling verwerkt in een prestatielijst. Hierin staan welke activiteiten en interventies plaatsvinden en op welke wijze deze worden bekostigd.

Multipliereffect

Door de samenwerking van de verschillende partners ontstaat een multipliereffect. Er ontstaat meer volume (in financiële middelen en doelgroep bereik), waardoor het voor subsidieverstrekkingen of

sponsors ook aantrekkelijk wordt om aan te haken. Geïnvesteerde tijd en middelen hebben een hoger rendement.



Bovenstaand schema geeft de doorlopende dynamiek van de uitvoeringsagenda weer. Op basis van de ambities uit het Beweeg- en Sportakkoord (strategische) worden met het veld afspraken gemaakt op tactisch en operationeel niveau. Ook wordt bepaald welke middelen door wie worden ingezet. Tijdens en na de uitvoering wordt gekeken of het beleid moet worden bijgesteld, beëindigd of gecontinueerd. Ook wordt wederom gekeken welke middelen nodig zijn.